

Column Kennismail van Hans Stegeman: Paniekvoetbal

Ik ben in Eindhoven geboren. En of je het nu wilt of niet, de voetbalclub uit de streek waar je bent opgegroeid doet je toch altijd meer dan die uit een andere regio. Afgelopen weekend had ik het dus zwaar. Een historische nederlaag van PSV in eigen huis tegen FC Twente. Twente nota bene, de streek waar mijn ouders vandaan komen en waar ik ook wel een zwak voor heb. Na zo'n nederlaag is het altijd de vraag: hoe verder?

En dat is dezelfde vraag die door de politici in het Catshuis moet worden beantwoord. Want ook het in 2011 sterk opgelopen tekort op de begroting moet door het kabinet als een nederlaag worden ervaren. Bij het aantreden hadden ze immers nog volmondig aangekondigd de overheidsfinanciën weer op orde te zullen brengen. En onze bewindslieden hebben iedere mogelijkheid aangegrepen om andere Europese landen te wijzen op het belang van begrotingsdiscipline.

Na de behoorlijke budgettaire tegenvaller die het CPB vorige week bekend maakte moeten het kabinet en de gedoogpartner goed nadenken hoe te reageren. Om in voetbaltermen te blijven: gaan we voor paniekvoetbal en lapmiddelen of gaan we op zoek naar een structurele lange termijnoplossing door een volgend jaar te bouwen aan een nieuwe ploeg. Bijvoorbeeld door oudere spelers te vervangen door jongere.

Er worden allerlei redenen gegeven om de overheidsfinanciën zo snel op orde te krijgen. Variërend van de Europese begrotingsregels, de houdbaarheid van overheidsfinanciën op termijn tot druk van de financiële markten. Maar economisch gesproken heb je slechts twee keuzen: ga je maatregelen treffen die op langere termijn de structuur van de economie versterken of ga je voor korte termijn bezuinigingen en lastenverzwaringen. Vanuit economisch perspectief heeft het zonder twijfel de voorkeur om te kiezen voor structurele oplossingen en hervormingsmaatregelen. De praktijk zal echter weerbarstiger zijn. Helaas zijn dit nu juist de 'hoofdpijndossiers', zoals hervorming van de arbeidsmarkt, het verhogen van de AOW-leeftijd, fundamentele keuzes maken in de zorg en hervorming van de markt voor huur- en koopwoningen. Europa heeft overigens, bij monde van President Van Rompuy, al aangegeven dat Nederland zich gewoon aan de begrotingsregels moet houden. Dus het zal helaas wel uitdraaien op budgettair paniekvoetbal.

Daarnaast ligt voor Nederland nog een derde voetbalachtige oplossing open: gaan voor het zogeheten Fritz Korbach-effect, genoemd naar de illustere trainer met sigaar die vaak het roer na ontslag van een falende voorganger overnam. Ontsla de huidige trainer en stel een nieuwe aan die even orde op zaken stelt. In Zuid-Europa is dit op dit moment een veelgebruikt model, maar ik denk dat we hier in Nederland niets mee winnen. Want hoewel mijns inziens Nederland bij een begrotingstekort van iets boven de 3% niets te vrezen heeft van financiële markten, zou een val van het kabinet op dit moment slecht uitkomen. In het verschiet ligt dan een lange, moeizame formatie, waarbij het maar de vraag is of dan wel de structurele problemen aangepakt worden. Korte termijn bezuinigingen zijn dan nog altijd te verkiezen boven een Belgische situatie.

Hoe het zal uitpakken, zowel voor PSV als het kabinet, moet de komende tijd blijken. Ze hebben in ieder geval afgelopen maandag al precies dezelfde stap gezet: het vragen van begrip bij de achterban. Als geboren Eindhovenenaar ga ik er vanuit dat zelfs met lapmiddelen en paniekvoetbal PSV landskampioen wordt dit jaar. Over het kabinet ben ik minder zeker.

Maart 2012